

... Con cóc trong hang ... Con cóc nh y ra...

Julie Patricia, Mr. Toad (“Ngài Cóc”)

Tranh kh c g , s n acrylic, đ a trên b c tranh minh h a c a

Tasha Tudor trong tác ph m nhi đ ng The Wind in the Willows

(Gió Lùa Hàng Lũ u) c a Kenneth Graham

Trong hai tu n l đ u tháng Năm v a r i, nhà phê bình văn h c Nguy n H ng Qu c liên ti p vi t ba bài v bài th “Con cóc”. Ông vi t vì bài th này đã tr thành n i ám nh c a ông:

Tôi v n đ c th nh ng h u nh bài th nào đang đ c đ dang cũng đ u b c t ngang b i m t bài th r t vô duyên: th “Con cóc”. T đầu đó, t n trong t m th c, bài th “Con cóc” nh y ch m ra, giành gi t, chen l n, xô đ y, cu i cùng, th t oái oăm, bao gi nó cũng th ng th .

M t bu i tr a không bi t th i nào Nh bu i tr a nhè nh trong ca dao... Con cóc trong hang Con cóc nh y ra...

C th . Có th nói, su t m y năm nay, c h tôi không đ c tr n v n m t bài th nào ngoài bài th “Con cóc”. B n b u quá, quên đi thì thôi, còn h nh đ n th thì bao gi cũng th , bài th “Con cóc” l i hi n ra, s ng s ng, án ng h t m i n o đ ng, không cho bài th nào khác có đ c cái quy n đ c ngâm nga n a.

Hội c v bài th Con cóc

Tác Giả: Đinh T Th c

Thứ Tư, 25 Tháng 5 Năm 2011 08:13

Nh đ gi i t a n i ám nh c a mình, ông Nguy n H ng Qu c d a vào văn h c Đông Tây kim c đ phân tích bài th d i m i khía c nh, đi t ch cho là bài th d nh t, đ n ch cho là bài th hay nh t, và t i sao nó hay nh t. Ông Qu c còn cho r ng: “Trong s nh ng bài th khuy t danh t i Vi t Nam, d không có bài th nào đ c nhi u ng i nh nh bài th “Con cóc”. Ngay c nh ng ng i hoàn toàn h h ng v i th ca cũng thu c lòng bài th y”.

Ng i vi t bài này không thu c lo i “hoàn toàn h h ng”, nh ng r t d trong lãnh v c th ca. Tuy v y, đúng nh ông Qu c nói, cũng thu c lòng bài th “Con Cóc”, không bi t thu c t bao gi . Có l , khi đ c nghe l n đ u, đã thu c ngay, vì nó d nh quá:

Con cóc trong hang

Con cóc nh y ra

Con cóc nh y ra

Con cóc ng i đ y

Con cóc ng i đ y

Con cóc nh y đi

Không ph i ch m t mình ông Nguy n H ng Qu c b n tâm v bài th Con cóc. Lo t bài c a ông khi n ng i vi t nh t i c giáo s Nguy n Thi u Lâu, t trên n a th k tr c, cũng th c m c nhi u v bài th này.

Giáo s Nguy n Thi u Lâu sinh năm 1916 t i Hà Đông, con nhà nghèo nh ng n i ti ng h c gi i. Ông đ c h c b ng du h c bên Pháp. Trong s ng i du h c th i y, ph n đông theo ngành lu t hay y h c, ch có Nguy n Thi u Lâu và Ngô Đình Nhu h c v l ch s . Vào Sài Gòn năm 1954, ông Nhu lo vi c chính tr , ông Nguy n Thi u Lâu v n lo vi c nghiên c u l ch s , đ a d , và d y h c. Nh ng ngày ông càng u ng r u nhi u, ăn nói b t m ng, không ai dám m i ông d y n a. Ông Tr n Chánh Thành h i y là B Tr ng Thông Tin, đã giúp đ b ng cách m i ông làm chuyên viên, cho ông m t văn phòng, ông mu n làm gì, vi t gì cũng đ c. Nh đó, ông t i ngày u ng bia, vi t s n r t nhi u bài v l ch s ho c đ a lý. M i l n t t qua, ông đ a cho m t đ ng bài, ch n bài nào thích thì đem v đ ng báo.

Giáo s Nguyễn Thi u Lâu không có xe. M i n g p, ông th ng ng ý mu n đi ch này ch kia cho khuây kh a, ho c ch ông ra quán u ng r u. Th ng ông ch u ng, không ăn. Không đ ti n u ng r u m nh, bia thì ông v n u ng thay n c hàng ngày, quá nh t. Ông n y ra sáng ki n pha bia v i r u đ . H u truy n ông, đôi khi cũng đ c nghe nh ng ý ki n . Ông t x ng tao, g i tôi là mỳ, t t c nh ng ng i khác đ u là th ng. Có l n b ng nhiên ông h i: “Mày bi t th ng L u B không?” Tr i i: – N u là nhân v t L u Huy n Đ c trong truy n Tam Qu c, thì bi t. Ông b o: – Chính nó! Cái th ng m t d y, đ o đ c gi . H i t i sao, ông b o: Th ng L u B thua tr n, b c v con mà ch y. Tri u T Long li u m ng c u đ c con nó, đ m đ n cho nó. Thay vì ôm con, qu xu ng cá m n h Tri u đã c u m ng con mình, nó v t th ng bé xu ng đ t, nói: “Ch vì cái th ng nhãi ranh này mà suýt n a ta m t m t v t ng tài”. Đ đ u! Đ ng nào con nó cũng đã đ c c u, thay vì m ng r cá m n ân nhân, nó m ng con, làm nh không c n, ch có m ng t ng c a nó m i đáng quý. V a kh i ph i mang n, v a ra v tr ng ng i tài. Th ng m t d y!

U ng xong, th ng có m c đi đ o. Nh ng đi đ o v i ông, đôi khi cũng căng th ng. M t bu i t i, t Ch Cũ, ra đ ng T Do, đi ng c v h ng Nhà Th , đ ng trên l đ ng tr c tòa nhà Qu c H i, ông đ ng l i, đá ngay xu ng đ ng. Nói ông đ ng làm v y, c nh sát b t thì phi n. Ông b o: C nh sát c a th ng Nhu, n u nó mu n b t tao thì c b t, đó là vi c c a nó. Tao đá là vi c c a tao; vi c ai ng i y làm.

T i Nhà Th , qu o trái v phía Dinh Đ c L p, v n v suy nghĩ tri n miên, ông nói: T c quá, tao có m t th c m c, nghĩ hoài mà không tìm đ c câu tr i i, mỳ có ý ki n gì không? – Chuy n gì v y? – Đó là bài thơ Con cóc. Mày bi t không? – Ai mà không bi t. R i giáo s Nguyễn Thi u Lâu nói rõ th c m c c a mình:

Ngay đ i v i ca dao, th ng không vi t rõ tác gi , nh ng ít nh t, bi t nó nói cái gì; có khi còn bi t xu t x c a nó t mi n nào, hay vào th i nào. “Con cóc” là m t bài thơ , mà th thì ph i có tác gi , tr khi tác gi n danh vì m t lý do quan tr ng nào đó. Đã không bi t tác gi , còn không bi t nó đ c làm vào th i nào, mi n nào, và nh t là không bi t nó đ nh nói cái gì. Tao tìm hoài, nghĩ nát óc mà không ra, mỳ có ý ki n gì không?

Tr c m t là Dinh Đ c L p, v a đi, tôi v a tr i b a: V ngu n g c a nó, ông là nhà nghiên c u, mà không bi t, đ ng nhiên tôi ch u. Nh ng ý nghĩa c a nó, tôi có th đoán đ c, đúng hay sai không b o đ m. Tr c h t, v con cóc, nó ph i ch m t nhân v t quy n th . Dân gian v n nói “con cóc là c u ông tr i”, trong khi nhà vua là thiên t , t c con tr i. Nh v y, cóc thu c hàng cha chú c a vua, hay ít nh t, cũng không th kém quan tr ng h n vua. Cóc còn gi ng nhà cai tr ch , ch nghe ti ng nó, mà ít khi th y nó – th i ch a có truy n hình. Nh ng m t khác, dân gian cũng khinh th ng cóc, nên b th ai, thì g i ng i đó thu c h ng “cóc nhái lên làm

Hội đồng bài thơ Con cóc

Tác Giả: Đinh T& Th&c

Thứ Tư,, 25 Tháng 5 Năm 2011 08:13

ng& i”.

Th& t& ng t& ng m& t c& nh có b& n nhà trí th& c nhỏ h& c, m& i ng& i m& t b& ch&, nh& ng khôn quá hóa hèn, ng& i u& ng r& u lu& n bàn th& s&. R& u vào l& i ra, ngao ngán tr& c nhân tình th& thái, nh& t là v& k& đang n& m trong tay quy& n cai tr& đ& t n& c, m& t ng& i phát ngôn: “Đúng là cóc nhái lên làm ng& i”. Ông th& hai: “Con cóc trong hang, con cóc nh& y ra”. N& u cóc t& trong hang nh& y ra, r& i nh& y đi, thì ch& ng có gì đáng phàn nàn. Nh& ng đi& u phi& n là, theo ông th& ba: “Con cóc nh& y ra, con cóc ng& i đ& y”. Nó ng& i đ& y đ& đ& p m& i. Tuy v& y, đ& i, ch& ng có cái gì vĩnh vi& n. Con cóc không th& ng& i đ& y mãi mãi. Đ& p m& i no b& ng, hay c& m th& y s& h& i, cóc s& nh& y đi. Ông th& t& k& t lu& n, nh& m& t l& i an & i: “Con cóc ng& i đ& y, con cóc nh& y đi”.

Nghe xong, giáo s& Nguy& n Thi& u Lâu nói: Gi& i thích c& a mà y có v& l&, tao không th& nói đúng hay sai. Nh& ng mà y coi ch& ng! Có ngày đi tù đ& y con &.

Truy& n này x& y ra vào năm 1958, chín năm tr& c khi giáo s& Lâu m& t & tu& i 51.

L& i cu& i: Không ph& i ch& có m& t con cóc, mà m& t đàn cóc tía (m& u đ& th& m) t& trong hang nh& y ra, chia nhau ng& i ch& t& t nh& t t& trung && ng t& i đ& a ph& ng, t& th& đô, t& nh thành t& i t& n làng xã, ì-p & n ào, ăn u& ng tho& i mái, cái gì cũng ăn, t& đ& t cát c& cây đ& n cao l& ng m& v&, c& m& nhân, và ti& n b& c quý kim.... Đàn cóc đã ng& i trên 60 năm, v& n ch& a ch& u nh& y đi, ngay c& con ch& t, xác khô v& n "ng& i" đó. Cóc trong th& là "cóc logic", có đ& n, có đi. S& hi& n h& u c& a đàn cóc th& c t& là "cóc ph& n logic". Ng& i thu& c bài thơ Con cóc, là cóc logic đã n& m s& n trong ti& m th& c. Khi đ& i đi& n v& i đàn cóc ph& n logic trong th& c t& i, b& cóc logic trong ti& m th& c nh& y ra qu& y r& y, nh& qu& y r& y đ& u óc nhà phê bình Nguy& n H& ng Qu& c, là đi& u đ& hi& u.

Nh& ng ai mu& n đ& c ý ki& n c& a nhà phê bình Nguy& n H& ng Qu& c v& bài thơ Con cóc, xin theo các links sau đây:

<http://www.voanews.com/vietnamese/blogs/quoc/tho-con-coc-05-03-2011-121172059.html>

<http://www.voanews.com/vietnamese/blogs/quoc/tho-con-coc-hay-o-cho-nao-05-05-2011-121332689.html>

Hội c v bài th Con cóc

Tác Giả: Đỉnh T Th c

Thứ Tư, 25 Tháng 5 Năm 2011 08:13

<http://www.voanews.com/vietnamese/blogs/quoc/tho-con-coc-dep-tho-thap-05-11-2011-121626404.html>